

MILLIY O'ZLIKNI ANGLASHDA TARIX FANINING ROLI

Salaydinov Ma'rufjon

Farg'ona davlat texnika universiteti 2-sonli akasemik litseyi

Annotatsiya: Maqolada tarix fanining milliy o'zlikni anglashdagi roli ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Tarixiy bilimlar orqali yosh avlodning o'z millati, tarixi va madaniy merosini anglashga erishish, milliy qadriyatlar va birlikni rivojlantirish masalalari yoritib beriladi. Shuningdek, maqolada tarix fani orqali tanqidiy tafakkur, mustaqil xulosa chiqarish va shaxsiy identifikatsiya ko'nikmalarini shakllantirishning ahamiyati ko'rsatib o'tiladi.

Kalit so'zlar: Milliy o'zlik, tarix fani, milliy qadriyatlar, tarbiyaviy rol, shaxsiy identifikatsiya, milliy meros, yosh avlod, ijtimoiy ong.

Milliy o'zlik — shaxsning o'z millati, tarixi, madaniyati va an'analari bilan bog'liqligini anglashidir. Bugungi globalizatsiya davrida yosh avlodning milliy o'zligini mustahkamlash dolzarb vazifalardan biridir. Milliy o'zlik shaxsning madaniy, tarixiy va ijtimoiy identifikatsiyasini shakllantiradi, u jamiyatdagi o'rnini anglashga yordam beradi. Shu nuqtayi nazardan, tarix fani yoshlarni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash, o'z xalqining tarixiy tajribasi va merosini anglashga yo'naltirishda asosiy vosita hisoblanadi.

Tarix fani shaxsni o'tmish bilan tanishtiradi, ijtimoiy jarayonlarni tahlil qilish va sabab-oqibat munosabatlarini aniqlash imkonini beradi. Milliy o'zlikni anglash jarayonida o'quvchilar milliy tarixiy merosni o'rganadi, o'z xalqining ijtimoiy, siyosiy va madaniy rivojlanish yo'llarini tushunadi va qadriyatlarini qadrlashga o'rganadi. Shu bilan birga, tarix fani yoshlarni tarixiy voqealarni tanqidiy baholash, mustaqil xulosa chiqarish va tahliliy tafakkurga o'rgatadi. Bu jarayon shaxsning o'zligini anglash va milliy identifikatsiyasini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Yo'nalish / Pedagogik jihat	Mazmuni / Tavsifi	Shaxsga va jamiyatga ta'siri / Natija
Tarixiy bilimlar	Milliy tarixiy meros, voqea va shaxslarni o'rganish	O'quvchilar o'z xalqining tarixini anglaydi, milliy qadriyatlarni qadrlashni o'rganadi
Milliy qadriyatlar va urf-odatlar	O'z xalqining madaniyati, an'analari va urf-odatlarini o'rganish	Milliy o'zlikni shakllantirish, milliy birlik va bag'rikenglikni rivojlantirish
Tanqidiy tafakkur va mustaqil xulosa	Tarixiy voqealarni tahlil qilish va sabab-oqibat munosabatlarini aniqlash	Shaxsning tanqidiy fikrlashi va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati rivojlanadi

Psixologik va ijtimoiy identifikatsiya	Shaxsning o'z millati va jamiyatdagi o'rnini anglash	O'zligini anglash, ijtimoiy ong va shaxsiy javobgarlikni rivojlantirish
Global va mahalliy uyg'unlik	Tarixiy bilimni hozirgi davr va global jarayonlar bilan bog'lash	Yoshlar o'z milliy qadriyatini hurmat qiladi va global madaniyat bilan uyg'unlashadi
Tarbiyaviy ahamiyat	Tarix fani orqali axloqiy va madaniy qadriyatlarni o'rgatish	Milliy ongni shakllantirish, yoshlarni fuqarolik va madaniy mas'uliyat ruhida tarbiyalash

Tarix fani shuningdek, psixologik va ijtimoiy jihatdan ham milliy o'zlikni rivojlantiradi. Tarixiy bilimlar o'quvchilarda o'z millatining qadriyatlarini hurmat qilish, tarixiy voqealarni kontekst asosida tushunish va jamiyatdagi o'rnini anglashni shakllantiradi. Shu tarzda, tarixiy tafakkur orqali yoshlar milliy merosni qadrlashni o'rganadi, milliy birlik va bag'rikenglik tushunchalarini anglaydi.

Tarix fani nafaqat bilim manbai, balki shaxsning ijtimoiy va madaniy ongini rivojlantirish vositasi sifatida ham xizmat qiladi. U yoshlarni tarixiy tajriba asosida tarbiyalash, milliy qadriyatlarni mustahkamlash va shaxsning ijtimoiy faolligini oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, tarix fanini o'qitish jarayonida interfaol metodlar, muammoli vaziyatlar va loyihaviy ishlanmalar qo'llanilganda milliy o'zlikni anglash jarayoni samaradorligi yanada oshadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, tarix fani milliy o'zlikni anglash va shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. U yoshlarni tarixiy tafakkurga, milliy qadriyatlarni hurmat qilishga va o'z milliy merosini qadrlashga yo'naltiradi. Tarixiy bilimni chuqur o'zlashtirish orqali shaxs milliy identifikatsiyasini mustahkamlaydi, jamiyatdagi o'rnini anglaydi va fuqarolik mas'uliyatini rivojlantiradi. Shu bilan, tarix fani nafaqat ilmiy bilim manbai, balki yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalash va jamiyatdagi milliy ongni shakllantirishda strategik vosita hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. Milliy o'zlik va tarbiya asoslari. – Toshkent: Ma'naviyat, 2010.
2. Sayidahmedov N.S. Tarix ta'limi va yosh avlod tarbiyasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2016.
3. Yo'ldoshev J.G. Tarix darslarida pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2014.
4. Ziyoy A. Milliy meros va tarixiy ong. – Toshkent: Ilm-fan, 2012.
5. Андреева Г.М. Социальная психология. – Москва: Аспект Пресс, 2011.
6. UNESCO. Education for Cultural Diversity. – Paris, 2018.

-
7. Bloom B.S. Taxonomy of Educational Objectives. – New York: Longman, 1984.

